

Spretklint i Västergötland

ANDERS BOHLIN

På ett industriområde i Stallbackahamnen i Trollhättan har ett stort antal ovanliga växter blivit funna under 2008 och 2009. Medan Lilian Clevfors väntade på att hennes man skulle få familjebilen åtgärdad gick hon ner till Göta älv och följde en strandremsa mellan industrierna och älven där hon gjorde flera anmärkningsvärda växtfynd.

Bland industriverksamheten på området kan nämnas Ferrolegeringar AB som började sin verksamhet år 1913, dit malmer från främmande länder och kontinenter har transporterats, genom åren mest krommalm. Kalksten har också varit viktigt för metallframställningen. Transporterna har kommit såväl sjövägen som landvägen med järnväg och lastbil till hamnområdet. Verkets verksamhet upphörde 1983. Under senare år har även stora mängder av metallskrot hanterats i området. I södra delen av har Västsvenska Lantmän haft en anläggning och i norr finns de stora fabrikererna Volvo-Aero och SAAB.

Sandklint *Centaurea stoebe* fann Lilian sommaren 2008 som ny för Västergötland några veckor innan den blev funnen i närheten av Skövde (Johansson & Carlsson 2009). På Stallbacka växte den tillsammans med spretklint *Centaurea diffusa*, sommarbinka *Erigeron annuus*, puktorne *Ononis spinosa* ssp. *maritima*, rosenkronill *Securigera varia*, dvärgarun *Centaureum pulchellum*, hylsnejlika *Petrorhagia prolifera*, småsporre *Chaenorhinum minus*, strimsporre *Linaria repens*, äkta pimpinell *Sanguisorba minor* ssp. *minor* och skogsklematis *Clematis vitalba*.

Ja, artlistan kan göras ännu längre, men det mest anmärkningsvärda är spretklinten som inte tidigare var funnen i landskapet. Inte ens Carl Blom har den med bland alla de ruderväxter han nämner från Göteborgstrakten. Dess naturliga hemvist är Sydosteuropa, men den är naturaliserad i många länder, huvudsakligen i Central-

Figur 1. Spretklint *Centaurea diffusa*. Foto: Karin Bohlin.

europa. Till Nordamerika har arten kommit med förorenat utsäde under början av 1900-talet och betraktas som en invasiv art.

Spretklinten känns lättast igen på den spindelvävshåriga stjälken, de taggiga holkfjällen och den mycket korta eller helt felande hårpenseln. Exemplet på Stallbacka är mestadels vita, men några plantor hade också rosa blommor.

I Sverige är spretklint känd från följande lokaler: Skåne, Skanör 1907, Simrishamn 1907 (Holmberg 1919) Blekinge, Karlshamn 1897 (Nordström 1903) Småland, Kalmar 1912–14 (Blomqvist 1917) Halland, Halmstad, Västra gårdet 1906 (Ahlfvengren 1924) Västergötland, Trollhättan, Stallbacka 2009 (Herloff 2009) Östergötland, Dagsberg, Djurö kvarn 1954 (Genberg 1977) Södermanland, Nacka, Danviks kroker 1896–97 (Aulin 1914) Uppland, Uppsala ångkvarn 1904 (Almquist 1929)

- Tack Erik Ljungstrand för kontrollbestämning av spretklinten och för äldre fynduppgifter.

Citerad litteratur

- Ahlfvengren, Fr. E. 1924. Hallands växter. – Lund.
Almquist, E. 1929. Upplands vegetation och flora. – Uppsala
Aulin, Fr. R. 1914. Anteckningar till Sveriges adventivflora. – Svensk Bot Tidskr. 8: 357–377.
Blomqvist, S. G. 1917. Ballastvegetationen vid Kalmar 1912–1914. – Svensk Bot Tidskr. 11: 289–303.
Genberg, E. 1977. Östergötlands flora. – Lund.
Herloff, B. 2009. Tillägg till Västergötlands flora. – Calluna 26(4): 2–31.
Holmberg, O. R. 1919. Ruderatfloran vid Simrishamn 1907 och 1910. – Bot. Not. 1919: 201–206.
Johansson, K.-A. & Carlsson, R.-G. 2009. Sandklint *Centaurea stoebe* funnen på Billingen – ny för Västergötland. – Calluna 25(4): 9–10.
Nordström, K. B. 1903. Bidrag till kännedomen om Sveriges ruderatflora. – Bot. Not. 1903: 113–122.

ABSTRACT

Bohlin, A. 2010. Spretklint i Västergötland. [*Centaurea diffusa* new for Västergötland, southwest Sweden.] – Svensk Bot. Tidskr. 104: 44. Uppsala. ISSN 0039 646X.